

FESTIVAL ZUČ 1980 NA POČEST 35. VÝROČÍ VYVRCHOLENÍ
NÁRODNĚ OSVOBOZENECKÉHO BOJE ČESKÉHO A SLOVENSKÉHO
LIDU A OSVOBOZENÍ ČESKOSLOVENSKA SOVĚTSKOU ARMÁDOU.

JIRÁSKŮV HRONOV

CELOSTÁTNÍ PŘEHLÍDKA AMATÉRSKÝCH DIVADELNÍCH
SOUBORŮ

BLAHOPŘEJEME

Jedním z účastníků letošního Hronova je také člen železnobrodského souboru Josef Bien, který se v těchto dnech dožívá sedmdesáti let.

U příležitosti tohoto významného životního jubilea předala na setkání Severočechů členka předsednictva ÚV SČDO Dr. Weigová Josefu BIENOVÍ Zlatý odznak SČDO.

Příteli Josefu Bienovi srdečně blahopřejeme, těšíme se, že k té třicítce Hronovů, kterých byl přítomen, přidá stejný počet dalších v plném zdraví, elánu a se stejnou láskou k divadlu.

Na tradičním setkání Severočechů předala Dr. Weigová zároveň zástupcům divadelního souboru Tyl v Železném Brodě pamětní list SČDO jako poděkování i uznání jeho stodvacetileté činnosti.

Železnobrodský Tyl oslavil 120. výročí svého trvání na jaře letošního roku premiérou Drdových Dalskabátů a výstavou dokumentů dlouholeté činnosti souboru, který je v současné době na špičce souborů jabloneckého okresu. — Výsledky brodského Tyla jsme měli možnost sledovat dvakrát i „na Hronově“ — poprvé se prezentoval Langrovou komedií Velbloud uchem jehly, před několika lety při Vampilovově Starším synu.

Činnost Železnobrodského souboru je o to cennější, že pracuje v oblasti, v jehož obcích a městech se tradice ochotnického divadla vytváří většinou až po roce 1945.

Denně v Hronově, na jednotlivých představeních jubilejního ročníku celostátní přehlídky amatérských divadelních souborů vítají pořadatelé a zástupci organizačního štábu hosty, zástupce stranických a státních orgánů všech stupňů. Včerejšího jednání organizačního štábu 50. JH se zúčastnila soudružka Jiřina Gabrielová z ministerstva kultury ČSR a soudruh Zdeněk Jírový, náměstek ředitele Ústavu pro kulturně výchovnou činnost v Praze. Na večerním představení Malého divadla z Ústí nad Labem jsme přivítali místopředsedu VĚKNV v Hradci Králové, s. Jana Pravdu. Soudružka J. Gabrielová se zúčastnila také večerního zasedání odborné komise 50. JH.

9
—
'80

UDÁLOSTI DNEŠKA

- 9.00 **SPOLEČNÝ DISKUSNÍ KLUB**
ZK ROH Slávie
- 13.00 **ORGANIZAČNÍ ŠTÁB 50. JH**
Klub JD
- 14.00 **ZÁVĚREČNÁ BESEDA ČLENŮ KPJH**
Klub JD
- 16.00 **J. B. P. Molére OKLAMANÝ MANŽEL**
- 16.30 **Taneční orchestr METRONOM, ZK ROH MAJ HRONOV**
Park AJ
- 19.30 **P. Botík O KURUCKEJ VOJNĚ**
Divadlo J. K. Tyla
Červený Kostelec
- 19.30 **J. B. P. Moliére OKLAMANÝ MANŽEL**
- 21.00 **Filmové představení MLADÁ LÉTA**
Park AJ

Zasadanie poradných zborov

50. Jiráskov Hronov poskytuje priestor pre nejedno významné stretnutie. Medzi tie najvýznamnejšie určite patrilo stretnutie poradných orgánov dvoch partnerských ústavov: Ústavu pre kultúrnu a výchovnú činnosť z Prahy a Osvetového ústavu z Bratislavy 7. 8. 1980 v Malom sále Jiráskovho divadla, ktorého hlavnou témou bolo zamyslenie sa nad súčasným stavom amatérského divadla v ČSSR a perspektívami jeho rozvoja. Zasadanie viedol doc. dr. Marián Mikola, predseda poradného zboru Osvetového ústavu z Bratislavy. Úvodný referát predniesol predseda poradného zboru ÚKVČ doc. dr. Jan Čisáň, koreferát člen slovenského ústredného poradného zboru pre ochotnícke divadlo dr. VI. Štefko.

Spoločné zasadnutie, ktorého sa zúčastnili aj odborní pracovníci pre ochotnícke divadlo z krajských kultúrnych a osvetových stredísk z celej ČSSR, predsedovia krajských poradných zborov, zástupcovia oboch zväzov divadelných ochotníkov a členovia odbornej komisie 50. JH, bolo vôbec prvým stretnutím poradných zborov na takejto úrovni v histórii JH. Svojím obsahom toto podujatie prispelo nielen k bilancovaniu a k vytýčeniu ďalších cieľov v oblasti ochotníckeho divadla, ale aj k lepšej informovanosti v tejto oblasti ZUC v ČSR a SSR, k informovanosti o jeho metodickom a organizačnom zázemí.

Prvé spoločné pracovné zasadnutie ústredných poradných zborov, významné vo svojom obsahu i zameraní, bolo iste i inšpiratívnym momentom pre ďalšie podobné podujatia.

Jana Kusková

G. Preissová: JEJÍ PASTORKYŇA

MALÉ DIVADLO ZK ROH STZ ÚSTÍ NAD LABEM

Soubor Malého divadla z Ústí nad Labem je na Jiráskových Hronovech pojmem dostatečne známym, aby nebylo nutné rozvíjať niektoré úvahy o jeho dosavadnej práci na inscenáciách dřívějších, aby nebylo nutné stopovať práve v předcházejících představeních podobné znaky práce, jaké byly zaznamenány ve včerejší představení hry Gabriely Preissově Její pastorkyňa. Ale přesto několik slov o tom, že je to právě divadelní soubor z Ústí nad Labem, který patří k těm kolektivům, jejichž snahou je tvorba vlastního typu chápání dramatického textu a s tím související úsilí směřující k vyhraněné, osobité práci.

Poměrně známá hra Gabriely Preissově, která v době svého vzniku vzbudila značné diskuse, umožnila souboru vysokou míru stylizace, zjednodušení faktu, promítající se do sevrěnosti postav v jejich základních vztazích s cílem tyto vztahy divákovi ozřejmit. Tímto směrem se ubírala práce na úpravě hry, ve snaze uchopit jednotlivé postavy zcela elementárně; stejný záměr pronikal režijí i pojetím herecké práce. Přitom se nic neztratilo z podstaty sociálního začlenění postav hry G. Preissově — je tu jednoznačně pojato prostředí vesnice, z něhož vyrůstají postavy hry, vzájemné vztahy jsou rozehrány v celku jejich života, v jejich rámci je otevřen prostor pro dramatický konflikt — „nemohou tedy jednat jinak, než jak jednájí“.

Poetika souboru (a je tu jistě nebezpečí statickosti) velmi dobře koresponduje s textem hry, s inscenačním výkladem, jenž se promítá i do celé řady hereckých výkonů, sevrěných, vyrovnaných, naplněných. Zdá se, když uvažujeme v průběhu letošního Jiráskova Hronova nad tím, jak se v amatérských divadelních souborech vyrovnávat s českým a slovenským klasickým odkazem a klasikou vůbec, že představení Malého divadla naznačuje právě jednu z možných cest, jak budovat představení klasické hry, jehož působivost je v něm zcela jiná, než v užití rozsáhlého a někdy až zbytečně „efektního“ aparátu divadla.

—red—

Ten, kterého jste tu na Jiráskových Hronovech tak často vídali, který vám s hřejivým úsměvem v jakési cudné plachosti tiskl upřímně ruku a při seminárních hodnotících rozhovorech se s nevtrlivým nádechem hlásil o slovo, radnický ochotnický herec a po dlouhá léta i vedoucí divadelního souboru, ten už mezi vás nepříjde. 18. června jsme se s ním rozloučili navždy.

TEN, KTERÉHO JSTE ZNALI

Byl lektorem pro divadlo při OKS v Rokycanech a s radnickým divadelním souborem spolupracoval od r. 1938.

Na Jiráskův Hronov se mnou přijel poprvé v r. 1940. Tenkrát jsme dorazili na kolech s vysušeným hrdlem přímo z Radnic — tedy od Plzně. Ještě loňského roku se tu zdravil s desítkami známých z celé republiky.

Pokud jsou tu ti starší a věrní veteráni hronovských festivalů, jistě vzpomenou na vynikající představení radnického souboru Ibsenovy Nory, režírované Janem Kellerem, ve kterém hrál František Štěpánek doktora Ranka spolu s představitelkou Nory Zdenou Koldovou-Vaňkátovou, která předčasně zemřela loňského roku.

Václav Kotva

J. B. P. MOLIÉRE

MOLIÉRE (Jean Baptiste Poquelin) patří mezi největší světové dramatiky. Narodil se 1622, zemřel 1673 takřka na jevišti při představení své hry Zdravý nemocný. Herec a feditel divadelní společnosti [dal jí přednost před úřadem královského čalouníka, který mu rodově příslušel], se kterou hrál 13 let po francouzském venkově, později u dvora. Jeho tvorba obsáhla široký rejstřík typů komedie (od lid. frašky po veselohru zápletkovou a charakterovou). Mezi nejznámější hry patří Lakomec, Tartuffe, Misanthrop, Směšné preciozky, Otravové, Don Juan, Měšťák šlechticem, Škola pro ženy, Učené ženy a právě dnešní Oklamaný manžel. Je zbytečné rozepisovat se dále o známých faktech života a díla této jedné z nejslavnějších postav kulturních dějin lidstva (mimo chodem — v poslední době vyšly u nás hned dva biografické romány o Moliérovi: Menzelův a Bulgakovův).

—B—

Několik předcházejících ročníků JH bylo z odborně metodického hlediska jakousi generální zkouškou toho našeho dlouho očekávaného a připravovaného jubilejního ročníku vrcholné přehlídky amatérského divadla českého i slovenského. Záměrně připomínám, že program přehlídky je komponován za přispění — v mnohém příbuzných, v mnohém poročně rozdílných elementů, provokujících k stálému srovnávání společných výsledků, cest i kořenů, z nichž sledované dílo mnoha generací vyrostlo.

ZUŽITKUJEME VŠECHNA AKTIVA?

Tento zájem je pochopitelný a narůstá do mnohonásobně větších rozměrů právě zde, v Hronově, na místě bezprostřední konfrontace jednotlivých specifických českých a slovenských tvůrčích dílen amatérského divadla, nabízejících náměty k zamyšlení nejen díky zprostředkování dílčích výsledků jejich umělecké tvorby vnímavému subjektu diváka, ale i uplatňovanými metodami práce uvnitř souborů a způsobem organického prosazování globálního, tvůrčího názoru každého zúčastněného kolektivu.

Návštěvníci JH každoročně počítají se vzrůstající náročností směřovanou jak k jevišti, tak k hledišti. Diváci, právě tak jako účinkující soubory (což jsou ovšem během přehlídky variabilní veličiny) mají snahu zkušenosti a názory předat i získat a využít k tomu všech dostupných možností. Chtějí si porozumět od základu a samozřejmě i do všech nejjemnějších podrobností.

Osvědčeným prostředkem k zvýraznění dobrých výsledků v tomto směru jsou po léta diskusní kluby týkající se zhlédnutých představení a konající se za citlivého vedení erudovaných odborníků. Na daném stupni vývoje amatérského divadla a s tím spojené odborné metody kulturních středisek všech stupňů je to praxe nepostradatelná a stává se východiskem pro další ochotnickou činnost v nejširším smyslu slova. Proto by byla škoda ustupovat byt jen o krok od této užitečné, amatéry oblíbené a požadované praxe, na rozdíl od mnohých pracných organizovaných vzdělávacích akcí i vysoce hospodárné. -kdo-

B. Hála: PUSTINA

DIVADLO X, MĚKS S. K. NEUMANNA, BRNO

Ve třetím představení, které bylo zařazeno do programu Klubu mladých divadelníků jako jedna z inspirativních ukázek práce mladých divadel nebo přesněji řečeno divadelních kolektivů, rekrutujících se povětšinou z mladých lidí, se ve srovnání s předcházejícími rokytnickými inscenacemi objevila celá řada odlišností (a jak by také ne). V porovnání s českotřebovským i bratislavským právě u tohoto představení vystoupila do popředí otázka druhotné autorské interpretace prozaického díla s pokusem tlumočit jeho střední myšlenky prostředky jevištními. Poetika divadel tohoto typu, jak už zde bylo jednou poznamenáno, je zcela specifická a vedle toho rovněž nepřenositelná — v tomto případě šlo o metamorfózu „studentských“ divadel poezie inklinujících k oblasti malých jevištních forem, možná také autorského divadla. Sama hra se opírá o původní román, jeho fabulační i filozofickou rovinu, v níž se objevuje pokus o zachycení principu lidské pasivity hrdinů v konfrontaci s jejich možnostmi; jde o pokus zobrazit z jistého hlediska vliv bezduché mašinérie pohlcující člověka natolik, že v ní setrvává. Složitý problém spočívá ovšem ve způsobu vidění podstaty příběhu a možnostech souboru tlumočit jeho základní myšlenky prostřednictvím hereckého jednání (zatímco bylo na včerejším představení znát, že soubor velmi dobře pracuje s těmi složkami, které přímo nepodmiňují práci herce, bylo zřejmě nad jeho síly dramaticky pojednat klíčové situace). Přesto i tento zajímavý divadelní tvar nesporně patřil do trojice studijních představení už proto, že divadlo tohoto typu nesporně disponuje méně širokou výrazovou paletou a zejména pak pro poctivou snahu látku vyložit a pokusit se ji tlumočit.

Raz dva, raz dva, vpravo vbok, zastavit stát a zdravít. „Dobrý den, dobrý den“, mnohohlasně zaznělo z úst skupiny mladých lidí, seřazených do do dvojřadu na schodech před Jiráskovým divadlem.

Sejmuli se svých hlav papírové čepice a odkráčeli je uložít do šatny. Klub mladých divadelníků se představil. Před několika dny se ještě neznali teď už je z nich dobrá parta. V Hronově se o nich neví, ale v Dřevíči je už dobře poznají. Trička a džíny, občas nějaká ta bosá noha, smějí se, zpívají a vyvádějí lotroviny. Ale pozor, jenom tam, kde to je

VE DŘEVÍČI JE VESELO

povoleno. Na seminářích se totiž musí poslouchat. Na nich se rázem z rozputlících stanou hodní a přičinliví žáčkové. Proč taky ne? Vždyť to, co je učí lektoři je nesmírně zajímavé. A hlavně si na seminářích hodně hrají. Kdo by nechtěl si na chvíli připadat jako malé dítě, hrát si třeba na tichou poštu, pana doktora, skákat, tleskat a dělat, že něco mám, i když to vůbec není pravda. Zajímá vás, co se to vlastně učí? Tak třeba v úterý, rozdělili se do třech skupin k Františku Laurinovi, Antonínu Baštovi a Ivanu Vyskočilovi. Nechcete se za nimi na chvíli podívat? Ale musíte být potichu. Jinak by bylo zle. Opatrně otevřeme dveře sálu hospody Na špicí a — ale copak, nespletli jsme se? Vždyť jsme se octli přímo uprostřed kosmetického salónu, jedenáct dívek se zde krášlí a čtyři kluci opatrně odstraňují žiletkou jeden vous za druhým. Chystají se na večerní diskotéku. Něco tu však nehraje, na první pohled to ani nepostřehnete. Kde mají řasenky, stíny, pudr, žiletky a mýdlo na holení? Zapomněli jste, že jste na jednom ze seminářů Klubu mladých divadelníků? Ale to už nás František Laurin vyruší ze zamyšlení a vysvětluje svým svěřencům: „Musíte si přesně uvědomit, kde co leží, jaký má vzhled, kterou berete do ruky tvar, velikost.“ Práce s imaginární rekvizitou je těžká, na chvíli se pestanete soustředit a projdete umyvadlem nebo si řasenkou vypichnete oko. Představte si, že děláte známou práci jen tak, imaginárně. Taky už dostáváte strach, aby po vás něco nechtěli předvést? Podíváme se radši k Antonínu Baštovi. Uprostřed sálu stojí volně rozmístění žáci a zřejmě si hrají na mnohonásobnou ozvěnu. Předávají jeden druhému impuls, slovo, gesto. „Kam jdete, kam jdete, kam jdete, kam jdete“... letí asi dvacetí ústy jako na pro-

(Pokračování na str. 4)

Dnes v 19.30 se v předpremiéře, v rámci padesátého Jiráskova Hronova, představí Malá scéna PKO a LŠU Gottwaldov s nastudováním hry Petra Botíka O kuruckej vojně.

(Dokončení ze str. 3)

vážku. Ta dvě slova nás doslova zarazí. Rytmičky a výrazově stejně položenou otázku si zkusíme podvědomě zopakovat a uvědomíme si, že se ještě musíme podívat na seminář Ivana Vyskočila do Hronova. Na druhý ročník se již kladou větší nároky. Předem připravené

VE DŘEVÍČI JE VESELO

dialogy si dva žáci zahrají a další dva je okamžitě dabují. Občas se ozve smích, to reakce dabátorů mění scénu. Když položíte prst na hodinky, může to stejně dobře znamenat: „kolik je hodin“, jako „to mám jekné digitálky“. A tato věta už rázem mění scénu. Proto je tak důležité neztratit charakter gesta ani pozornost.

Viděli jsme jen malé útržky z práce Klubu mladých divadelníků a i tak můžeme říci, že je nesmírně zajímavá. A nediťte se příště, až potkáte kluky a holky z Dřevíče, jak dělají třeba vláček. Vždyť hrát si mají vlastně v pracovní náplni. A když to dělají i na ulicích ve svém volném čase, měli by být za to vlastně pochváleni.

NA CESTÁCH HRONOVEM

Jen málokdy se přihodí, že si člověk opravdu povšimne docela všedních, prostých jevů, aby si v té chvíli zákonitě uvědomil, jak hluboce jsou zakořeněny v podhoubí jeho života svým skutečným významem, hloubkou a krásou. Snad je atmosféra Jiráskových Hronovů, co téměř každého jaksi přibližuje vnímání a chápání věcí, které jinak stojí mimo jeho přímou pozornost. A tu se také stane, že najednou, z ničeho nic pocítuje hlubokou vděčnost. Pokusím se povědět proč, ačkoli to není tak snadné — třeba Vaškovi Kelle- rovi, dobrému příteli a scénografovi, o němž jsme na našich stánkách zdaleka nepověděli všechno, ale také oběma obsluhujícím z pěkné kavárničky nad mléčnou jídelnou a mistrové z učňovské školy, která má v těchto dnech tolik starostí, a přece nám na pár hodin uložila desky s cennou dokumentací. Takoví jsou kolem nás lidé a někdy si myslím, že je zvláštní pocítíme-li k nim právě onu vděčnost ve chvíli slavnostní — aniž bychom si možná celý ten dlouhý rok uvědomovali, že se setkáváme, zdravíme a věřím, že si i vážíme jeden druhého pro práci, jakou každý z nás vykonává rád a ze všech sil. A za tu velkou práci, přátelé, pro kterou jste se za dlouhá léta Jiráskových Hronovů stali nejen nezbytnými pro divadelní přehlídku, ale stáli jste se sami nějak nepřímo divadelníky, za celou tu obrovskou námahu a obětavost bychom vám chtěli poděkovat.

JIRÁSKOV HRONOV, zpravodaj 50. JH, celostátní přehlídky amatérských divadelních souborů. Vydává Řídící výbor 50. Jiráskova Hronova. Náklad: 1000 ks. Vytiskly: Východočeské tiskárny, n. p. Pardubice, provoz 13 Hronov, tisk záhlaví provoz 05, Ústí n. O. - Redakce: M. Marek, odpovědný redaktor, Z. Pošíval, M. Žarnovický, I. Bednář. - Číslo 9, vydáno 8. 8. 1980
Cena jednoho výtisku 2,- Kčs
Povoleno odborem kultury Vě KNV v Hradci Králové pod č. j. kult. 669/a/80.

ÚTRŽKY

■ K tragikomické uříhodě máme došlo při včerejším odpoledním představení čelákovického souboru. Některé nástupy herců vedou v této inscenaci přes hlediště, ale pořadatel byl bdělý a podezíravý vůči postavám v civilu a navíc ve svrchnících, které neměly vstupenky a odmítaly odložit kabáty v šatně. Než se všechno vysvětlilo, vznikla neplánovaná přestávka. —ak—

■ Včera na hřišti TJ Tepna CKD proběhlo velké sportovní klání v několika olympijských disciplínách. Již od jedenácti hodin sváděli návštěvníci za doprovodu hudby a všeobecného veselí urputný boj např. ve válení sudů, běhu štafet, kde si závodníci místo podávání kolíku převlékali historické kroje a nesmíme zapomenout ani na zlatý hřeb dne — fotbalové utkání. Organizátorům — ochotníkům by všichni příznivci sportu měli na závěr stisknout alespoň ruku — sportovní odpověď se zdařilo —ak—

■ Víte, že: Na Jiráskově Hronově byl nejčastěji inscenován Alois Jirásek (celkem 54×, 20 titulů), K. Čapek (15×), dále J. K. Tyl (celkem 11×), B. Brecht a M. Gorkij (oba 8×). Nejčastěji hraná byla Lucerna (8×), Vojnarka (5×). —ak—

PROGRAM NA SOBOTU

- 9.00 Společný diskusní klub - seminář na téma Současný stav amatérského divadla a perspektivy jeho rozvoje - ved. lektor doc. Dr. J. Císař, CSc.
ZK ROH Slávie
- 10.00 Organizační štáb 50. JH Klub JD
- 14.30 Klub pro oficiální hosty Klub JD
- 15.00 P. Botík O kuruckej vojně Malá scéna PKO a LŠU Gottwaldov
- 16.30 Zasedání odborné komise SOU ČSSD
- 17.00 Koncert tanečního orchestru Modeus ZK MAJ Hronov náměstí
- 18.00 Klub pro oficiální hosty Klub JD
- 18.30 P. Botík O kuruckej vojně Malá scéna PKO a LŠU Gottwaldov
- 20.30 Závěr celostátní přehlídky - 50. JH
- 21.00 Filmové představení Němá barikáda Park JD
- 21.00 Beseda souboru a rozloučení se souborem Klub JD